

Valtiovarainministeriö
kirjaamo@vm.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää tilaisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää esityksessä ehdotettujen muutosten tavoitteita kannatettavina. Ministeriö yhtyy näkemykseen siitä, että esityksellä on merkitystä erityisesti Psykoterapiakeskus Vastaamon tietomurtotapauksen johdosta, mutta esityksen mukaiset ehdotukset liittyvät myös yleisemmin yhteiskunnan ja tietojenkäsittelyn digitalisoitumiseen ja tämän kehtiyksen mahdollistamiin uudenlaisiin väärinkäytöksiin.

Henkilötunnus on henkilön yksilöinnin väline. Henkilötunnusta käytetään nykyisin kuitenkin myös henkilön tunnistamiseen. Nykytilanne on liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan ongelmallinen, sillä pelkästään henkilötunnuksen esittämiseen perustuen ei voida luotettavasti tunnistaa henkilöä. Luotettava tunnistaminen edellyttää lisäksi muita tietoja henkilöstä, henkilöllisyystodistusta tai vahvaa sähköistä tunnistusvälinettä.

Liikenne- ja viestintäministeriö huomauttaa, että sähköisen asioinnin turvallisuutta tulisi edistää myös lisäämällä vahvan sähköisen tunnistamisen käyttöä sähköisissä asiointipalveluissa. Vahva sähköinen tunnistaminen on kuluttajille turvallinen tapa vahvistaa henkilöllisyytensä ja asiointipalveluille luotettava keino tunnistaa asiakkaansa. Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan sähköisessä asiointissa tulisi pyrkiä edistämään luotettavien tunnistustapojen käyttöä ja luopua sellaisista tunnistuskäytännöistä, jotka ovat kuluttajille turvattomampia. Henkilötunnus tulisi jatkossakin nähdä henkilön yksilöinnin välineenä eikä henkilön tunnistamisen välineenä.

Voimassa olevan lainsäädännön keskeisenä periaatteena ja lähtökohtana on kerran annetun henkilötunnuksen muuttumattomuus ja pysyvyys. Liikenne- ja viestintäministeriö kannattaa kuitenkin mahdollisuutta muuttaa henkilötunnus rikoksen johdosta, ottaen huomioon nykyiset käytännöt henkilötunnuksen käyttämisessä tunnistautumiseen. Henkilötunnuksen

Id Versionumero

joutumisella rikoksen johdosta kolmannen tahon haltuun voi olla haitallisia vaikutuksia yksilön oikeuksiin ja asemaan. Muuttamisen tuleekin olla mahdollista silloin kun kyse on henkilön perusoikeuksien turvaamisesta rikoksen yhteydessä.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää kuitenkin hyvänä, että kynnys henkilötunnuksen muuttamiseksi säilyisi edelleen korkealla, vaikka esitys laajentaisi mahdollisuuksia muuttaa henkilötunnus rikoksen johdosta. Henkilötunnuksen muuttaminen tapahtuu aina viranomaisen myötävaikutuksella ja vaatii siltä resursseja. Lisäksi kuluttajalta edellytetään useita toimenpiteitä, kuten henkilökortin ja passin sekä vahvan sähköisen tunnistusvälineen uusimista. Uusi henkilötunnus ei välttämättä päivity kaikkiin olemassa oleviin rekistereihin automaattisesti, mikä voi vaikeuttaa kuluttajan asiointia. Henkilötunnus on tarkoitettu henkilön yksilöiväksi välineeksi ja sen muuttamisen laaja helpottaminen voisi vaikuttaa koko henkilötunnusjärjestelmän toimivuuteen.

Laura Vilkkonen
ylijohtaja, osastopäällikkö

Laura Kolinen
Ylitarkastaja

Jakelu

Valtiovarainministeriön kirjaamo

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--